

Jenis av Rana, tingmaður:

- Landsstýrið er als ikki samt um fullveldisætlanina

Tað segði Jenis av Rana við Sosialin fyrrapartin í gjár, áðrenn hann kravdi formannin í Uttanlandsnevndini frá. Grundgevingin var, at Jóannes Eidesgaard als einki hevur gjørt fyri at forða teimum víðgongdu í Landsstýrinum at fara undir fullveldisætlanina. – Eg vil tí hjálpa teimum hóvligu og forða fyri at teir víðgongdu sleppa at fremja sínar ætlanir, sigur Jenis av Rana, tingmaður

DAGNY JOENSEN

Støðan á politiska vígvøllinum harðnar í hvørjum, og nú tykist tað eins og samgonguflokkarnir ikki eru so samdir um fullveldisuppskotið, sum Landsstýrið annars vil vera við.

Tá tosað verður um teir hóvligu og teir víðgongdu í Tinganesi, kundi hugsandi verið skilagott, um málið fekk breiðari víðgerð enn tað, sum partar av Landsstýrinum vilja ganga við til.

Hóast Jenis av Rana valdi Anfinn Kallsberg, løgmann til samráðingaleiðara aftaná valið, slapp hann ikki upp í part í Tinganesi.

Kortini tykist Jenis av Rana at hava ein leiklut í tí, sum nú fer fram.

Teir hóvligu í Tinganesi

– Teir hóvligu í Tinganesi vilja tað sama sum vit, og tí er tað umráðandi at fullveldisuppskotið verður víðgjort, sigur Jenis av Rana, sum annars leggur dent á, at málið um at fáa formannin í uttanlandsnevndini frá, er sjálvstøðugt mál, sum einki hevur við samgonguna at gera.

una at gera.

Tá uttanlandsnevndin eftir valið varð vald, fór Jenis av Rana í valbólkin við Javnaðarflokkinum og Sambandsflokkinum, og Jóannes Eidesgaard gjørdist formaður í nevndini.

Grundgevingarnar, hjá Jenis av Rana, fyri at bróta hesa avtalu er, at hann er ónógur við arbeiðið hjá formanninum í uttanlandsnevndini.

Jóannes politiserar

Við Sosialin sigur tingmaðurin í Miðflokkinum, at formaðurin hevur ikki gjørt sitt arbeiði til lítar.

– Hann politiserar, og tað styrkir bert teir víðgongdu í føroyskum politikki.

– Við at blanda uppskotið hjá Javnaðarflokkinum um stjórnskipanarnevnd upp í uppskotið hjá Landsstýrinum, skapti Jóannes Eidesgaard tveir vígvøllar, sum forða fyri at uppskotið um fullveldi fekk víðgerð í nevndini, sigur Jenis av Rana.

Tað er júst tað, sum Jóannes Eidesgaard hevur ávarað ímóti. Eitt nú segði hann í Sosialinum týsdagin,

at um meirlutin fyri ríkisráttarlugu broytingunum ikki var nóg stórir, vildi tað føra til politisering – bæði politiskt og í fólkinum.

Jóannes Eidesgaard sigur í dag við Sosialin, at alt tosið um fullveldi hevur ført til, at rákið í føroyskum politikki er farið heilt av leið.

Hann hevur í seinastuni dagliga verið fyri álopum á gøtuni og er niðurringdur í telefonini har fólk spyrja, hvat hann billar sær inn, ikki at vilja ganga inn fyri fullveldinum. Slíkt hevur ikki komið fyri áður, hóast nógvir reimingar hava verið í politiska lívinum, síðan hann kom upp í politikk.

Metár og kortini

– Vit hava havt fleiri fundir við Landsstýrið, har vit hava víst á ymisk mál víðvíkjandi uppskotinum, men Landsstýrið starir seg blindan í orðinum fullveldi, sum vit ikki vilja ella kunnu taka undir við, sigur Jóannes Eidesgaard.

Fíggarlógarruppskotið varð júst lagt fram, tá vit tosaðu við formannin í Javnaðarflokkinum í gjár, og hann vísir á, at hóast vit

hava havt metár í fiskiskapi og í prísum, so er yvirskotið á figgjarlógini bert 100 mió. krónur.

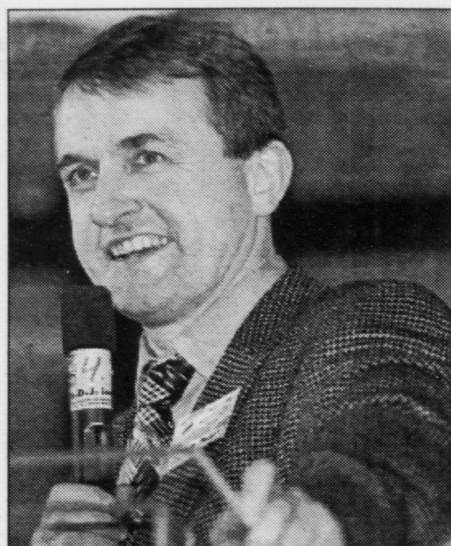
– Taka vit blokkirni burtúr samlaðu figgjarlógini fyri 1999, so er undirskotið 800 mió. krónur.

– Samstundis hava vit fingið at vita frá danska forsætisráðharranum, at um fullveldi verður úrslitið í Føroyum, so skulu vit ikki venta okkum figgjarlagan stuðul úr Danmark, sigur Jóannes Eidesgaard, sum heldur, at tað er burturvið at tosa um so ógvusligar broytingar í ríkisfelagskapinum, tá figgjarlugu umstøðurnar eru so ótryggar, at tað gongur út yvir vælferðina.

Søguligur mænguleiki at fremja broytingar

– So mikið meira óhugnalig er støðan, tá vit annars í tinginum fyri fyrstu ferð í semju kunnu tosa um at broyta hesi víðurskipti.

– Tað er søguligt, at allir flokkar í tinginum vilja broytingar í ríkisráttarlugu víðurskiptunum, og vit kunnu rokkið skilagóðum loysnum, um Landsstýrið ikki tráhelt um hetta uppskotið,

Jenis av Rana, tingmaður, vil stuðla teir hóvligu í Landsstýrinum og kravdi formannin í uttanlandsnevndin frá

Jóannes Eidesgaard, formaður í Javnaðarflokkinum heldur, at Landsstýrið starir seg blindan á orðið fullveldi, og tí ikki vil góðtaka broytingar í uppskotinum sigur Jóannes Eidesgaard.

Fíggarlógarruppskotið lagt fram

Á tingfundi í gjár klokkan tíggu var uppskotið til løgtingsfiggjarlóg fyri 1999 lagt fram. Uppskotið hjá samgonguni vísir eitt yvirskot uppá umleið 125 mió. krónur og tá eru avdráttirnar av statsskuldini goldnir

SVEINUR TRÓNDARSON

Klokkan tíggu gjáramorgunin legði Karsten Hansen sína fyrstu figgjarlóg fram fyri tingið.

Uppskotið hjá Karsteni Hansen til figgjarlóg fyri komandi ár hongur soleiðis saman, at talan verður hægri inntøkur og hægri útreiðslur, men sum tó endaliga gevur eitt hægri yvirskot enn í 1998.

enn í 1998.

Samgongan metir, at inntøkurnar hjá landskassanum fara at verða rættuliga fitt hægri enn tær vóru seinasta ár.

Tá vóru inntøkurnar av skattum og avgjöldum knappar 2 mia. krónur. Men figgjamálaráðharrin væntar, at tær í ár gerast umleið 75 mió. krónur hægri.

Afturat hesum kemur

hækkingin í ríkisstuðlinum uppá góðar 22 mió. krónur og samanlagt verður metið, at inntøkurnar gerast uml. 130 mió. hægri enn í fjør.

Útreiðslurnar til sjálvan raksturin av landshúshaldinum hækkað eisini sambært figgjarlógini fyri 1999.

Fíggarlógarráðharrin metir í uppskotinum, at útreiðslurnar at reka føroyska

samfelagið verða uml. 112 mió. krónur hægri næsta ár enn í ár, og tað finst ein skilagóða frágreiðing hví so er.

Tá lögtingið samtykti at broyta fólkskúalógina hendi tað, at kostnaðurin at reka skúllarnar gjørdist hægri enn hann var, og tað er júst hetta, sum sæst aftur í figgjarlógarruppskotinum. Sambært uppskotinum er hetta størsta frágreiðingin uppá hækkingin.

Næsta ár standa eisini lønarsamráðingar fyri durum og figgjamálaráðharrin hevur í uppskotinum lagt upp fyri at ein partur av løn-

arniðurskurðinum skal berast aftur til løntakararnar. Í staðin fyri vanligja at rokna við eini lønar hækking uppá 1 prosent er í hesum figgjarlógarruppskotinum roknað við 3 prosentum.

Eitt annað, sum ávirkar útreiðslurnar hjá landskassanum er, at játtanin til undirskjótunnar frammyvir ikki verður gjørd sum ein grunnavseting. Peningurin verður istaðin latin einum felag at gera tunnil fyri, og tí ávirkar hann figgjarlógina fyri komandi ár.

Sum kunnugt gjørdi landsstýrið avtalu við donsku stjórnina um skuldina til statin og tann avtalan hevur við sær, at rentuútreiðslurnar hjá landskassanum minka við

umleið 200 mió. krónur.

Nú skal landskassin gjalda avdrátt av láninum og tað merkir so aftur at skuldin og harvið rentan fært at minka.

Í sambandi við fullveldisætlanir landsstýrissins hevur verið tosað um at gera eina figgjarlóg, sum skal skapa grundarlag fyri einum sjálvberandi føroyskum búskapi.

Um henda figgjarlógina ger tað, skulu vit ikki taka dagar ímillum, men í nærmastu framtíð fara vit at fáa politikarar og onnur at geva teirra boð uppá júst henda spurning.

Fyrsta víðger av figgjarlógarruppskotinum verður mikudagin 7. oktober